

O POĀĀSĀ• A JMENINĀ•CH 39. TĀ•DNE

StĀ™eda, 03 Ā™Ā-jen 2007

Je všeobecnĀ› znĀ›mo, Ā›e zkracující se délka sluneĀ•ního svitu pĀ›sobí špatnĀ› nejen na náladu Ā•lovĀ›ka, ale také na jeho sexuální apetit. Podzim a zima provázené krátícím se dnem a chmurným poĀ•sím tyto pocity dĀle prohlubují. I z tohoto dĀ›vodu se mluví o sexuálnĀ› ménĀ› aktivnĀ›jšich a chladnĀ›jšich seveĀ™anech oproti vĀ›nĀ›vým a horkokrevným jiĀ›anĀ›m.

ZaĀ•inĀ› na VĀs padat podzimní deprese? Nejlepším a nejlevnĀ›jším léĀ•ivem je prý sex. To, Ā›e pĀ›sobí blahodárnĀ› na psychiku Ā›en, potvrdily prý výzkumy lékáĀ™Ā™. Takto se prý nejlépe zbavíte svých stresĀ™, depresí a migrĀn.

Tak co zaĀ•ít oslavovat s nĀ›kterým z následujících slavencĀ™?

Jonáš (27.9.) Podle verze JiĀ™ího Suchého vzniklo toto jméno takto: KdyĀ› nesli malého Jonáše ke kĀ™tu, kmotra byla ponĀ›kud nahluclá, a tak jí to trošku pomaleji myslelo. FaráĀ™ se zeptal, jakĀ› se má chlapec jmenovat. Kmotra opĀ›ila: "KdoĀ›e?" - "No tenhle chlapec!" odpovĀ›dĀ›l udivený faráĀ™. "Jo, NĀš!!!" koneĀ•nĀ› potvrdil kmotra. A tak ho pojmenovali Jonáš. Tolik JiĀ™í Suchý. Historie tohoto jména je však jiná. Je pĀ›vodu hebrejského a pĀ›vodnĀ› znĀ›lo Jónah - tedy holub. Jinak se Jonáš proslavil jakoĀ›to starozákonní prorok. Ano, pĀ™átelĀ› je to ten slavný Jonáš, co ho spolkla velryba. Jonáš byl totiĀ› bohem poslán do Ninive, aby tam ohlásil trest, jenĀ› nad ním byl vyĀ™Ā•en. JenĀ› - jemu se však moc capkat nechtĀ›lo a tak se dal najmout na loĀ•. PĀ™išla bouĀ™e, loĀ• ztroskotala a námoĀ™níci se dohadovali, kdo tu bouĀ™ zavinil. Jonáš se pĀ™iznal a do moĀ™e. A tam ho polkla ta velryba. No, ale i jí nĀ›jak leĀ›el v Ā›aludku, tak ho po tĀ™ech dnech u pobĀ™eĀ›í vyplivla. PĀ™matickĀ› záĀ›itku Jonáš tedy do Ninive pĀ™eci jen došel, ale ninivšti se nad ním slitovali a od trestu upustili. U nás se dĀ›tiĀ•kám toto moc nedĀvá - asi, Ā›e tu nemáme ty velryby.

Václav 28. 9. je pĀ›vodu slovanského a znamená "více slávy" - celou tu historku jsme si jiĀ› probrali pĀ™í svĀtku Drahomíry - jeho matky, Ludmily - jeho babiĀ•ky (tu pak dala Drahomíra uškrtit) a naposled Boleslava, jeho bratra - který dal závĀ›rem Václava propíchnout - poté, co ho pozval k sobĀ› do Staré Boleslavi na hostinu. (To je ta naše slavná slovanská pohostinnost a holubiĀ•í povaha, Ā›e.) NicménĀ› lid Václava miloval a uctíval ho, coĀ› se prakticky dĀ›je dodnes. Mimochoť Václav je jediný Ā•eský svatý, který vstoupil i do Ā™ímského seznamu svatých a je uctíván ve všech zemích. I v Americi pĀ›jí song "Good King Wenceslas", aniĀ› ovšem mají sebemenší tušení o koho jde. NicménĀ› - podle povĀ›sti - aĀ› bude Ā•eské zemi nejhĀ™Ā™e, otevĀ™e se hora Blaník a z ní vyjedou blaniĀ™í rytíĀ™i v Ā•ele se Svatým Václavem dojedou na KarlĀ™v most, zakopne jeho kĀ™ o meĀ• - a bude to slavný BruncvíkĀ™v meĀ• - a Svatý Václav jím zamává a zvolá šem nepĀ™átelĀ™ hlavy dolĀ™!" A bude vymalováno. Jestli na této povĀ›sti nĀ›co je, pak jsme buĀ• jako národ, i pĀ™i tom všem, co nás potkalo, mĀ›li vlastnĀ› šílenou kliku. NeodvĀ›uji se pomyslet, co se bude muset stát, aby rytíĀ™i v Ā•ele s vévodou zemĀ› Ā•eské, jenĀ› nedá zahynouti nám, ni budoucím, bylinuceni opustit klid Blaníku a zasáhnout. Václav je jedno z nejĀ•astĀ›jšich jmen v zemích Ā•eských dávaných a tím pádem byl tento svátek lidmi oslavován - aĀ• komunisti byli silnĀ› proti. VĀ›dycky se v ten den objevily u jeho sochy na VáclavĀku sviĀ•iĀ•ky a kytíĀ•ky, aĀ• za to mohli - a nĀ›kdy i byli - lidé popotahováni. Dneska je to ovšem jiné. PĀ™ed pár lety došlo ke konstelaci, kdy jak prezident republiky, tak i premiér byly Václavové, takĀ› prostý lid dostal na ten den státem placené volno. JelikoĀ› je jeden z obou VáclavĀ™ stále prezidentem, nikdo se neodvĀ›il svátek zrušit. TakĀ› slavme svátek s Václavem, neb kaĀ›dý nĀ›jakého doma Ā•i v okolí máme - a zapĀ›jme si unisono slavný song: VĀCLAVA MÁM NEJRADšl, TOMU Ā›DNEJ NESTAĀ•Ā, PROTOĀ›E JE KUS!" Michal (29. 9.) nebo Michael je biblické jméno hebrejského pĀ›vodu, které pĀ›vodnĀ› znĀ›lo Miká Āl - tedy, nĀ›kdo, kdo vypadá, jako bĀ™h, nĀ›kdo, kdo je bohu podobný. Mytologický Michael byl jedním ze tĀ™í nejvýznamnĀ›jšich archandĀ›lĀ™. (Ten další je Gabriel - BĀ™h je moje síla, Rafael - BĀ™h uzdravuje). Stal se patronem NĀ›mecka, vojákĀ™ a katolické církve. TéĀ› ovšem lékárníkĀ™, krejĀ›ich, sklĀ™Ā™, malĀ™Ā™, soustruĀ›níkĀ™, kupcĀ™, slévaĀ• cínu, výrobcĀ™ vah, pekaĀ™Ā™, posléze i bankovních úĀ™edníkĀ™ a radiomechaníkĀ™. ArchandĀ›l Michael bývá Ā•asto zobrazován, jak bojuje s drakem - tím drakem je mínĀ›n Satan, kterého ArchandĀ›l Michael porazil. Stal se proto ochráncem Kristovy církve, andĀ›lem spravedlnosti a hlídaĀ•em ráje. Samé superlativy - proto je to jméno velice oblíbené po celém svĀtĀ›, hlavnĀ› v anglofonních a nĀ›mecky mluvících zemích. Ale i u nás by se jich pár slavných našlo. - Michal PavlíĀ•ek, Michael Volek, Michal Janík, Michael Kocáb, Michal Suchánek - z tĀ›ch zahraniĀ•ních je patrnĀ› nejznámĀ›jší Michael Jackson a Michail Kalášnikov. Jo, Michalové, Míšové a Míšánkové nejsou Ā›ádná oĀ™ezávátka! Jeroným (30. 9.) stejnĀ› jako jeho obdoba Jarolím, jsou Ā™eckého pĀ›vodu. Jsou odvozeni od slova Hieronymos - coĀ› znamená Svaté jméno - neboli muĀ› se svatým jménem. Toto jméno není u nás pĀ™íliš obvyklé, ale ve svĀtĀ› se hojnĀ› uĀ›ívá - Jerome - v angliĀ•tinĀ›, Jerôme v francouzštinĀ›, Girolamo, nebo Geronimo v italštinĀ›, - a takhle bychom tu mohli být do rána, neĀ› bychom vyjmenovali všechny jazykové varianty. Ten první Jeroným se narodil v r. 347 v Chorvatsku a patĀ™il k nejvĀ›tším osobnostem církevních dĀ›jin. Nikdy však nebyl blahoĀ™Ā•en, ani prohlášen za svatého, to proto, Ā›e si umĀ›l - díky své vznĀ›tlivé a cholerické povaze - bájeĀ•nĀ› dĀ›lat nepĀ™átelĀ™e. Mohl udĀ›lat kariéru a stát se tajemníkem papeĀ›e Damase I., ale jeho protivníci, jichĀ› byl - jak jiĀ› bylo Ā™Ā•eno, díky jeho povaze sdostatek - prosadili se tak nestalo. Usadil se proto v BetlĀ™Ā› a zaĀ•al psát. Jeho spisy se staly uĀ•ebnicemi kĀ™esĀ›anství, a zaĀ™adily ho mezi nejvĀ›tší teology všech dob. Proslulý je napĀ™íklad jeho pĀ™eklad Bible. Tuto práci pĀ™íjal vlastnĀ› na objednávku od onoho papeĀ›e Damase I. PĀ™eklad trval nekoneĀ•nĀ› dlouho, ale ukázalo se, Ā›e to bylo mistrovské dílo. R. 420 Jeroným zklamán lidmi a církví umírá, ale jeho památka Ā›ije a lidí ho zaĀ•ali uctívat - aĀ› uĀ› byl svatý, nebo ne. Na svĀtĀ› Ā›ije slavných JeronýmĀ™ - za ty naše bychom mohli jmenovat Jeronýma PraĀ›ského - filosofa, náboĀ›enského myslitele a církevního reformátora - který byl upálen rok po Janu Husovi - a shodou okolností na témĀ›e místĀ›. Igor (1. 10.) je ruská forma staroislandského jména Ingvarr a od nĀ› odvozeného severského umĀ›na Ivar, nebo Ivor. Doslova to znamená hlídající Ing. Nejedná se ovšem o inĀ›enĀ› - nýbrĀ› o staroislandského boha plodnosti, který se jmenovan ING. Slovo

varr nám pÅ™ipomíná nÄ›mecké "warten", z Ä•ehoÅ¾ je odvozeno poÄ•eštÄ›lé "varta, vartovat". Jméno Igor je oblíben hlavnÄ› v Rusku a v bývalých zemích SovÄ›tského svazu. MÄ›Ä¾e za to kníÄ¾e Igor - vládce Kyjevské Rusi. NÄ›kteÄ™í vÄ›domnívají, Ä¾e s nástupem Igora na trÄ›n konÄ›í vláda VarjagÄ› a k moci se dostávají slovanské dynastie - tomu ovšem odporuje fakt, Ä¾e Igor - tedy Ingvarr- je varjaÄ¾ské jméno. Ovšem mohl být synem varjaÄ¾ského otce a slovanské matky. CoÄ¾ nikoho neudiví, protoÄ¾e Slované měli - a mají - vÄ›dycky hezké holky. A kdopak asi Igorka uÄ›il mluvit??? Samosebou, Ä¾e maminka - otec buÄ• bojoval, nebo mÄ›l jiné starosti a na to, aby uÄ›il synka paci paci paciÄ•ky, nebo vaÄ™mila myšiÄ•ka kašiÄ•ku, prostÄ› nemÄ›l Ä•as. A tak se Slované dostali k vládÄ› na Kyjevské Rusi. U nás moc IgorÄ› není - sem tam by se nÄ›jaký naše l- ovšem díky filmu "Obecná škola" se v zemích Ä•eských i po svÄ›tÄ› proslavil uÄ›itel a krotitel zvlÄ›ilÉ mládeÄ¾e Igor Hnízdo. Olivie, Oliver (2. 10.) U tÄ›chto jmen je pÄ›vod je odvozen od jména stromu, který pro obyvatele stÄ™edomoÄ™í, jiÄ¾ní Evropy a severní Afriky znamená všechno - plody k jídlu, olej, dÄ™evo a chladivý stín v letním Ä¾áru. Je to strom váÄ¾ený, po generace pÄ›stovaný a opeÄ•ováváný a milován. Oliver je potom oliváÄ™ - tedy Ä•lovÄ›k o olivy peÄ•ující a Olivie je jeho Ä¾enská podoba. Je to jméno váÄ¾ené a zejména v pÄ™ímímoÄ™ských zemích velice oblíbené. Co se týÄ•e svatých patronÄ› tohoto jména tak existovaly dvě Olivie - jedna Ä¾ila a druhá v Tunisu - a obÄ› byly pro svou kÄ™esÅ¾anskou víru umuÄ•eny, jak jinak. A to je také vše, co se o nich ví... Zato Svatý Oliver je znám. Jmenoval se Oliver Plunket, narodil se r 1629 v Irsku, v bohaté a urozené rodinÄ›. Studoval v Ä™ímÄ› a dost mu to šlo, protoÄ¾e se stal v pouhých devÄ›tatÄ™iceti letech arcibiskupem v Armaghu a irským primasem lehké to rozhodnÄ› nemÄ›l. V Anglii byli katolíci pronásledováni a tak Ä¾illi v podstatÄ› v ilegalitÄ›. V roce 1673 byl pÄ™iját protikatolický zákon zvaný test-act, a tím byl i arcibiskup donucen pÄ›sobit tajnÄ›. Ale kaÄ¾dá doba má své špicly a udavaÄ•e - a kaÄ¾dá nesvobodná země - téÄ¾ - netýká se to tedy jen Ä•echÄ›, jak bychom se mylnÄ› domnívali. I tehdy tomu bylo. Oliver Plunket byl zrazen, uvÄ›znÄ›n, odsouzen pro velezradu a následnÄ› obÄ›šen a navíc rozÄ•tvrcen - snad, aby náhodou neobÄ¾ívl. No, ale dostalo se mu zadostiuÄ•inÄ›ní - dvanáctého Ä™íjna 1975 byl pÄ™iját mezi svaté. Známych OliverÄ› jsou spousty, jsou mezi nimi vÄ›dci, umÄ›lci, státníci - ale pÄ™ipomeÄ™me si jednoho, který nás svým smutným - ale nakonec dobÄ™e konÄ›ícím osudem dojímal celé dÄ›tství - tedy Olivera Twista. Bohumil (3. 10.) Tady pÄ™ekladu netÄ™eba. je Ä•lovÄ›k bohu milý a nejenom jemu. NicménÄ›, je to slovanský pÄ™eklad Ä™eckého jména Theofilos, coÄ¾ znamená totéÄ¾ nÄ›mecká obdoba tohoto jména je Gottlieb. Latinský pÄ™eklad je pak Amadeus - tedy nÄ›kdo, kdo boha miluje, nebo nÄ›kdo, kdo je bohem milován. StejnÄ› tomu je i u ostatních jazykových verzí. Bohumil - tedy Bohouš, BóÄ¾a, BóÄ•a - jak je končeno libo. U nás jich Ä¾ije asi Ä•tyÄ™iadvacet tisíc. Bohumilové se téÄ¾ proslavili, napÄ™. spisovatel Bohumil Ä™íha, Ä•eskoslovenský generál Bohumil BoÄ•ek, legendární Ä•eský stolní tenista Bohumil VáÄ›a, Bohumil Kubišta - Ä•eský malíÄ™ - ale hlavně Bohumil Hrabal, spisovatel, který miloval koÄ•ky a psal nádherné drsnÄ› nÄ›Ä¾né pÄ™íbÄ›hy ze Ä¾ívota a proslul svým nekonečným laskavým humorem a je Ä•ten, milován a obdivován napÄ™íÄ• generacemi. NaštÄ›stí se našel i reÄ¾isér, který pro jeho díla velký cit a filmy natoÄ•ené podle jeho pÄ™íbÄ›hÄ› slaví úspěchy zde i ve svÄ›tÄ›. Film OstÄ™e sledované vlaky dokonce i slavného Oscara. PopÄ™ejme tedy BohumilÄ›m, aby svÄ›j svátek hezky oslavili a aby byli nadále milí nejen bohu, ale i nám. PíÄ™ich